ЗАТВЕРДЖУЮ:
президент державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут»

_____Ксенія СЕМЕНОВА

«13» 05 2026 року

ВИСНОВОК

Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Калетніка Василя Васильовича на тему «Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Витяг
із протоколу № 13 засідання
кафедри теорії держави і права, конституційного
та адміністративного права КАІ
від 14 травня 2026 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ:

Макеєва О.М., зав. кафедри, к.ю.н., доцент,
Головко К.В. д.ю.н., професор, професор кафедри,
Калюжний Р.А. д.ю.н., професор, професор кафедри,
Кунєв Ю.Д. д.ю.н., професор, професор кафедри,
Легенький М.І. д.ю.н., професор, професор кафедри,
Головко С.Г. к.і.н., доцент, професор кафедри,
Устинова І.П. к.ю.н., доцент, професор кафедри,
Вишновецький В.М. к.ю.н., доцент, доцент кафедри,
Череватюк В.Б. к.і.н., доцент, доцент кафедри,
Школьний Є.О. к.ю.н., доцент кафедри.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр КАІ:

Серед присутніх – 4 доктори юридичних наук, 4 кандидати юридичних наук, 2 кандидати історичних наук.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ Калетніка Василя Васильовича на тему «Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ Головко Катерина Володимирівна.

Дисертація виконувалась на кафедрі теорії держави і права, конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Юридичного факультету Національного авіаційного університету (протокол № 9 від 26 жовтня 2020 року).

Уточнену редакцію теми дисертаційного дослідження затверджено на засіданні Вченої ради Факультету права та міжнародних відносин КАІ (протокол № 9 від 27 листопада 2025 року).

Виступили:

Здобувач кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ Калетнік Василь Васильович представив дисертацію на тему: «Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки України», подану на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Доповідач обґрунтував актуальність обраної теми, визначив мету, завдання, методологію та методику, охарактеризував об’єкт та предмет дисертації, виклав основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, вказав науково-практичну значущість роботи, зазначив про впровадження результатів дослідження.

Вибір теми цього дисертаційного дослідження пояснюється тим, що в умовах трансформації сучасного світового порядку та загострення глобальних протистоянь особливого значення набуває захист національних інтересів від деструктивних зовнішніх впливів. Поширення інформаційної експансії, активне застосування технологій гібридної війни та використання кіберпростору як середовища маніпуляцій зумовлюють необхідність переосмислення адміністративно-правових засад інформаційної безпеки України. Однією з ключових загроз є зовнішній вплив на публічне управління, спрямований на підрив демократичних інститутів, легітимності державних рішень та довіри суспільства до органів влади.

Особливої актуальності дослідження набуває в умовах Війни за Незалежність України, що супроводжується масштабними інформаційно-психологічними операціями. Питання ідентифікації, правового визначення та протидії зовнішньому впливу на публічне управління постає як першочергове завдання державної політики. Потребує теоретичного обґрунтування та практичного впровадження

ефективний адміністративно-правовий механізм виявлення, верифікації та усунення зовнішніх політичних, організаційних та інформаційних впливів на процеси вироблення управлінських рішень.

У межах окремих наукових досліджень були проаналізовані загальні аспекти національної та інформаційної безпеки, питання публічного управління як складної системи, а також фундаментальні засади адміністративного права. Зокрема, науковці досліджували методологію інформаційної безпеки, правові режими захисту інформації та структуру органів виконавчої влади. Проте, наразі бракує комплексних наукових досліджень щодо адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки саме у контексті протидії зовнішньому впливу на публічне управління, оскільки наявні праці не забезпечують цілісного осмислення цієї специфічної загрози, що й зумовило вибір теми дослідження.

Після закінчення презентації Калетніка В.В. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. Легенький М.І., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права.

Запитання: У вашому дослідженні ви вводите категорію «суверенітет публічного управління». Як вона співвідноситься з класичним конституційним поняттям «державний суверенітет»? Чи не вбачаєте ви тут термінологічного дублювання?

Відповідь. Дякую за запитання. У роботі ми обґрунтовуємо, що «суверенітет публічного управління» не підміняє загальнодержавний суверенітет, а є його специфічним, функціональним проявом у сфері адміністрування.

Якщо державний суверенітет – це верховенство і незалежність влади загалом, що відображено у ч. 1 ст. 1 Проєкту, то суверенітет публічного управління – це процесуальна автономія системи. Це здатність органів влади ухвалювати рішення виключно на основі закону та публічного інтересу, без латентного детермінування ззовні. Ми розглядаємо цей суверенітет як «імунітет» управлінської процедури від зовнішньої деформації.

Отже, це вужча, спеціальна адміністративно-правова категорія, закріплена у ч. 2 ст. 1 та п. 6 ст. 4 нашого проєкту Закону. Вона дозволяє захищати саме алгоритм ухвалення рішення.

При цьому наголошуємо: ми за розвиток горизонтального виміру публічного управління. Але ми пропонуємо встановити адміністративно-правові фільтри – ідентифікацію та ризик-скоринг – саме в точках дотику цих активістів з державним апаратом, щоб зберегти суверенітет публічного управління. Це критично важливо для інформаційної безпеки держави.

2. Кунєв Ю.Д., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права.

Запитання: Ви пропонуєте математичну модель розрахунку інтегрального показника ризику. Яким чином Центр протидії зовнішньому впливу має застосовувати цей інструментарій у межах юридичної процедури, щоб уникнути суб'єктивізму та звинувачень у маніпуляціях?

Відповідь. Дякую за запитання. У нашому дослідженні ми обґрунтовуємо, що мінімізація суб'єктивізму досягається через алгоритмізацію процесу виявлення загроз. Математична модель базується на вагових коефіцієнтах, які ми верифікували через експертне опитування із застосуванням коефіцієнта Кендалла.

В адміністративній процедурі це працює так: посадова особа не «вигадує» рівень загрози, а вносить у Систему ідентифікації та моніторингу афілійованості, функціонування якої передбачено ст. 21 Проєкту, підтверджені юридичні факти. Система автоматично розраховує показник ризику. Згідно зі ст. 24, перевищення цього показника є лише підставою для початку перевірки, а не для автоматичного застосування обмежень.

Таким чином, математика виступає запобіжником від «ручного» керування та створює доказову базу для суду, як це передбачено ст. 27. Ми за розвиток горизонтального виміру публічного управління, але пропонуємо встановити такі адміністративно-правові фільтри саме в точках дотику активістів з державним апаратом для забезпечення прозорості управлінського процесу.

3. Вишновецький В.М., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права.

Запитання: Поясніть, будь ласка, у чому полягає принципова функціональна відмінність між запропонованим вами Центром протидії зовнішньому впливу та вже існуючим Центром протидії дезінформації при Раді національної безпеки і оборони України?

Відповідь Дякую за запитання. Відмінність є системною і лежить у площині правового статусу та об'єкта регулювання.

По-перше, за правовим статусом: діючий Центр при РНБО є робочим органом при координаційному органі при Президентові України. Натомість наш проєкт у ст. 6 передбачає створення Центру протидії зовнішньому впливу як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом. Це суб'єкт виконавчої влади, вплетений у систему адміністративних процедур.

По-друге, за об'єктом: якщо колеги з РНБО працюють з інформаційним контентом, то Центр протидії зовнішньому впливу працює з адміністративними ризиками. Його головним завданням, відповідно до ст. 4 та ст. 7 Проєкту, є ідентифікація афілійованості – фінансової, організаційної чи професійної. Ми пропонуємо перехід від боротьби з наративами до боротьби з прихованими механізмами впливу на ухвалення державних рішень.

Саме статус органу виконавчої влади дозволяє Центру запроваджувати та контролювати процедурні фільтри всередині управлінського циклу, забезпечуючи суверенітет публічного управління..

4. Устинова І.П. кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права.

Запитання: У вашій роботі часто вживається термін «інституційно-процедурна деформація управлінських процесів». Поясніть його зміст та правові наслідки такої деформації.

Відповідь: Дякую за запитання. Під інституційно-процедурною деформацією ми розуміємо системне викривлення нормативно визначеного порядку здійснення публічного управління під тиском зовнішніх чинників. Це ситуація, коли формально процедура дотримана, але фактично логіка та зміст рішення продиктовані інтересами іноземного суб'єкта.

Головний правовий наслідок такої деформації - порушення законної адміністративної дискреції. У роботі ми обґрунтовуємо, що встановлення факту такої деформації має бути юридичною підставою для визнання управлінського рішення дефектним.

У статтях 36–38 Проєкту ми закріплюємо механізм, згідно з яким виявлення ознак такої деформації дозволяє через судовий порядок нівелювати результати зовнішнього втручання. Це необхідно, оскільки рішення, ухвалене внаслідок деформації процедури, апріорі суперечить публічним інтересам України та підриває суверенітет публічного управління..

5. Макеєва О.М., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права

Запитання: Ваша модель передбачає обов'язковий судовий контроль. Чи не сповільнить це реакцію держави на загрози, особливо в умовах воєнного стану, коли потрібна максимальна оперативність?

Відповідь: Дякую за запитання. Це надзвичайно слушне зауваження, яке ми врахували при розробці структури Проєкту.

По-перше, у ст. 36 Проєкту ми чітко розмежовуємо каральні санкції та заходи управлінсько-превентивного характеру. Це дозволяє державі діяти в межах адміністративного судочинства, процедури якого є значно швидшими за кримінальні.

По-друге, ми запроваджуємо скорочені процесуальні строки. Наше бачення — це розгляд справи протягом 15 робочих днів, що прямо зафіксовано у ст. 27 та ст. 38 Проєкту. Це забезпечує необхідну оперативність реагування на загрози.

По-третє, згідно зі ст. 39, суд встановлює саме тимчасові обмеження. Держава отримує інструмент негайного блокування ризику, але при цьому зберігається право особи на захист. Ми пропонуємо модель «швидкого правосуддя», яка є єдиним легітимним шляхом для демократичної держави навіть в умовах воєнного стану. Це дозволяє уникнути звинувачень у позасудових розправах, зберігаючи при цьому високу швидкість державного реагування..

6. Калюжний Р.А. доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права.

Запитання: У четвертій статті вашого законопроєкту ви даєте визначення

«афілійованого суб’єкта». Чи не вважаєте ви, що під це визначення можуть потрапити майже всі громадські організації, які отримують міжнародні гранти? Де проходить межа між легітимною допомогою та небезпечною афілійованістю?

Відповідь: Дякую за запитання. Межа між легітимною допомогою та небезпечною афілійованістю проходить через категорію «фактичної залежності або підзвітності», що прямо закріплена у п. 3 ст. 4 Проєкту.

Отримання гранту саме по собі не є афілійованістю. Для ідентифікації ризику за нашою моделлю необхідно підтвердити, що фінансування супроводжується прихованою спрямованістю на зміну змісту управлінських рішень. Більше того, ст. 3 Проєкту встановлює фундаментальний принцип недискримінації, згідно з яким цей закон не може бути використаний для обмеження легальної громадської діяльності.

Математичний ризик-скоринг дозволяє нам оцінювати суб’єкта не за фактом наявності іноземних коштів, а за сукупністю індикаторів впливу на державні процеси. Важливо підкреслити, що за нормами ст. 9 та ст. 10, внесення до Реєстру, крім добровільного розкриття, можливе виключно на підставі судового рішення. Це і є головним запобіжником від суб'єктивних трактувань.

7. Головко С.Г., кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права.

Запитання: Пане здобувачу, ви пропонуєте створити Центр протидії зовнішньому впливу зі «спеціальним статусом». Які саме адміністративно-правові запобіжники у вашому проєкті Закону гарантують, що цей Центр не стане інструментом політичного тиску на експертне середовище?

Відповідь: Дякую за запитання. У запропонованому нами проєкті Закону закладено три рівні фундаментальних захисних механізмів, які унеможливлюють використання Центру як інструменту тиску.

По-перше, це процедурна деполітизація. Відповідно до ст. 7, Центр повністю позбавлений права самостійно накладати будь-які обмеження чи визнавати особу винною. Функціонал установи обмежений виключно аналітичною діяльністю, що виключає можливість волюнтаристських рішень.

По-друге, ми впроваджуємо принцип жорсткого судоцентризму. Згідно зі ст. 10 та ст. 38, будь-який захід управлінсько-превентивного характеру застосовується виключно на підставі рішення суду. Саме суд виступає незалежним арбітром, який перевіряє обґрунтованість і пропорційність кожного аналітичного висновку Центру.

По-третє, це цифрова об’єктивізація. Весь розділ 5 Проєкту присвячений інформаційно-аналітичному компоненту, де ключову роль відіграє Система ідентифікації та моніторингу афілійованості. Використання цієї системи (ст. 21) базується на математичних алгоритмах. Це фактично унеможливлює вибірковий «ручний» підхід до експертних середовищ, оскільки кожен висновок має бути математично верифікованим, що робить його прозорим для судового перегляду та громадського контролю.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ Головко Катерина Володимирівна.

Головко К.В.: Зазначено, що для сучасного українського законодавця та наукової спільноти сьогодні поставлено складну задачу – створити нормативне регулювання та дієвий адміністративно-правовий механізм протидії зовнішньому впливу на публічне управління як ключової загрози інформаційній безпеці. Сьогодення вимагає нових, більш складних форм і алгоритмів захисту інформаційного суверенітету, особливо в умовах Війни за Незалежність України. Хоча Україна демонструє високу динаміку цифрової трансформації, відсутність цілісного механізму ідентифікації афілійованості та латентних каналів впливу на управлінські рішення призводить до інституційно-процедурної деформації. Наукове всебічне дослідження Калетніка В.В. повинно стати складовою для створення законодавцем відповідної нормативної бази. Важливим постає визначення змісту правовідносин та впровадження ризик-орієнтованого підходу, що визначає актуальність наукового дослідження аспіранта.

Дисертація є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею із науково-обґрунтованими висновками та рекомендаціями, які виставлені автором для публічного захисту. Використання чинних думок та ідей, результатів дослідження інших авторів мають посилання на відповідні джерела.

Загальний аналіз роботи свідчить про самостійність і цілісність проведеного дослідження, його актуальність і науковий рівень, теоретичне й практичне значення. Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в роботі, достатньо повно викладені в опублікованих здобувачем наукових публікаціях.

У процесі виконання роботи дисертант показав необхідну кваліфікацію для самостійного вирішення поставлених наукових задач, постійно працює над підвищенням свого освітнього і професійного рівня. Вміє проводити наукові дослідження, бере участь у науково-дослідних роботах, має наукові публікації та доповіді у наукових конференціях.

Дисертантом надано повну інформацію про результати наукової діяльності і використані методи дослідження, що дає змогу зробити висновок про дотримання здобувачем вимог академічної доброчесності.

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею, яка націлена на вирішення актуальної наукової задачі, відповідає спеціальності 081 «Право», а її автор Калетнік Василь Васильович заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії на підставі Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022.

Науковий керівник запропонував затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів зазначеної дисертації та рекомендувати її до захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент дисертаційної роботи, яка наголосила на позитивних аспектах дослідження та висловила свої побажання та зауваження

Макеєва О.М., кандидат юридичних наук, доцент. Зазначила, що робота є актуальним дослідженням. Обґрунтовано авторський підхід до розуміння поняття інформаційної безпеки держави, яку визначено як нормативно закріплений стан захищеності національного інформаційного простору, що забезпечує стійкість інфраструктури, цілісність ресурсів та реалізацію національних інтересів.

Обґрунтовано, що зовнішній вплив на публічне управління є специфічною загрозою, якій притаманні характерні особливості, що вирізняють її серед інших, а саме: опосередкований характер; прихованість; спрямованість на деформацію управлінських процедур; використання «транзитного середовища» горизонтального виміру управління. Обґрунтована п'ятикомпонентна структура адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки. Констатовано, що в даний час українське законодавство має фрагментарний характер, але у світлі сучасних гібридних загроз, правові конструкції та механізми ідентифікації афілійованості потребують негайного законодавчого закріплення.

Зроблено висновок, що все наведене наразі є головними пріоритетами розбудови суверенного публічного управління. Передбачається, що відповідні зміни будуть внесені з прийняттям Закону України «Про протидію зовнішньому впливу на публічне управління», розробленого з урахуванням досвіду провідних демократичних країн та стандартів ЄСПЛ. Констатовано, що існуючі виклики значною мірою зумовлені відсутністю спеціалізованого органу координації та алгоритмів ризик-скорингу.

Запропоновано зміни до чинної нормативної бази. Відтак, робота відповідає вимогам для спеціальності 081 Право, у тому числі за рахунок методів (зокрема математичного моделювання), що знайшли абсолютно чітке впровадження і застосування. Дослідження є надзвичайно сучасним та доречним. Публікації аспіранта є дуже ґрунтовно підготовленими, і вони є в належній кількості, зокрема, у виданнях групи Б, зарубіжному виданні, підрозділі колективної монографії. Результати дослідження апробовані на наукових конференціях.

Загалом дисертаційна робота є завершеною та такою, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

В **обговоренні** дисертаційного дослідження взяли участь:

Калюжний Р.А., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ.

Наукове дослідження охоплює широкий спектр проблем, охоплює значні

напрацювання інших дослідників, характеризується глибиною і комплексністю. Автором було переконливо обґрунтовано пропозиції щодо створення Центру протидії зовнішньому впливу, які викладені у дисертації. Робота є логічною, матеріал є продуманим, поставлені завдання є чіткими та аргументованими, автором опубліковано належну кількість праць. Отримані дисертантом результати мають наукову новизну, важливе теоретичне та практичне значення та заслуговують на позитивну оцінку дисертаційної роботи. Отже, робота відповідає встановленим вимогам. Підтримую роботу і бажаю успіхів дисертанту.

Кунєв Ю.Д., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ.

Структура повністю відповідає цілям і завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується критичним аналізом наявних літературних джерел, вітчизняного та міжнародного законодавства, статистичних матеріалів та практики іноземних держав (Сполучених Штатів Америки, Канади, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Австралійського Союзу тощо). Структура дисертації дозволила автору повною мірою охопити предмет дослідження. Справляє позитивне враження обсяг джерельної бази роботи, що свідчить про системне і повне опрацювання проблеми та високий рівень наукової підготовки автора.

Дисертантом: обґрунтовано авторський підхід до розуміння поняття інформаційної безпеки держави як нормативно закріпленого стану захищеності інформаційного простору; визначено, що зовнішній вплив на публічне управління є специфічною загрозою, яка реалізується через горизонтальний вимір управління (громадське управління) та призводить до інституційно-процедурної деформації управлінських процесів; запропонована п’ятикомпонентна структура адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки, яка включає нормативно-правовий, інституційно-координаційний, інформаційно-аналітичний, процедурно-контрольний та комунікаційно-превентивний блоки; визначені пріоритети щодо розвитку законодавства через прийняття спеціального Закону України «Про протидію зовнішньому впливу на публічне управління»; визначено, що механізмом ідентифікації ризиків є розроблений автором алгоритм ризик-скорингу на основі математичного розрахунку інтегрального показника ризику (IR); надано характеристику Системи інтегрованого моніторингу афілійованості як інструменту раннього виявлення зовнішнього втручання; визначено сучасні проблеми міжвідомчої координації та обґрунтовано створення Центру протидії зовнішньому впливу.

Дисертація може виступати теоретичною основою для проведення науково-прикладних досліджень у сфері забезпечення інформаційної безпеки та суверенітету публічного управління України, а висновки можуть бути враховані під час удосконалення чинного українського законодавства. Робота відповідає встановленим вимогам. Підтримую роботу і бажаю успіхів дисертанту.

Устинова І.П., кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права КАІ.

Слід звернути увагу, що дослідження виконано на актуальну тему з відповідною новизною, особливо в частині розробки алгоритму адміністративно-правової ідентифікації ризиків (IR). Мета, предмет і об'єкт дослідження визначені вірно відповідно до теми. І в цілому висновки роботи відповідають поставленим завданням. Доповідь дисертанта та власне дослідження свідчать про його належний рівень як науковця. Відзначаю активність дисертанта, що підтверджується тезами доповідей на конференціях. Підтримую дисертаційне дослідження та зазначаю, що автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Калетніка Василя Васильовича на тему «Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки України», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. В умовах трансформації сучасного світового порядку та загострення глобальних і регіональних протистоянь особливого значення набуває проблема захисту національних інтересів від деструктивних зовнішніх впливів. Поширення інформаційної експансії та агресії, активне застосування технологій гібридної війни, використання кіберпростору як середовища маніпуляцій та підривної діяльності зумовлюють необхідність переосмислення та посилення адміністративно-правових засад інформаційної безпеки України. Однією з ключових загроз національній безпеці в цілому, а також інформаційній безпеці України зокрема, є зовнішній вплив на публічне управління, спрямований на підрив демократичних інститутів, легітимності державних рішень та довіри суспільства до органів влади.

Особливої актуальності дослідження набуває в умовах Війни за Незалежність України, що супроводжується масштабними інформаційно-психологічними операціями, спрямованими на підрив національної єдності, делегітимізацію органів державної влади, маніпуляцію громадською думкою та формування вигідних агресору політичних рішень. Саме в такому контексті питання ідентифікації, правового визначення та протидії зовнішньому впливу на публічне управління постає як першочергове завдання державної політики у сфері національної та інформаційної безпеки.

Поняття зовнішнього впливу на публічне управління на сьогодні залишається новим і недостатньо розробленим у вітчизняній правовій доктрині. Воно охоплює форми та способи опосередкованого втручання у процеси вироблення, ухвалення й реалізації управлінських рішень, що здійснюються під впливом іноземного суб'єкта та

створюють ризики для суверенітету України в публічному управлінні, інформаційної безпеки та державного суверенітету загалом. За цих умов постає необхідність у створенні ефективного адміністративно-правового механізму виявлення, верифікації, декларування та усунення зовнішніх політичних, організаційних, фінансових та інформаційних впливів на процеси вироблення та прийняття управлінських рішень, а також формування порядку денного.

Зазначене вимагає від політиків, науковців, правників, громадських діячів, суспільства загалом пошуку принципово нових підходів до удосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки України в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління відповідно до викликів та загроз сьогодення.

Різні аспекти національної безпеки загалом та інформаційної безпеки зокрема, окремих її складових, питання адміністративно-правового регулювання та забезпечення інформаційної безпеки досліджували вчені-юристи, серед яких П. Д. Біленчук, В. Т. Білоус, Р. В. Бондаренко, В. І. Гурковський, Л. О. Євдоченко, О. С. Зозуля, Л. О. Кочубей, С. І. Крук, Ю. Д. Кунєв, В. А. Ліпкан, А. М. Лисеюк, Ю. П. Лісовська, О. В. Логінов, А. Ф. Мельник, Ю. Є. Максименко, Л. Р. Наливайко, Н. Р. Нижник, О. Ю. Оболенський, А. Й. Присяжнюк, О. В. Радченко, Г. П. Ситник, О. О. Тихомиров, Т. Ю. Ткачук, Л. С. Харченко, П. В. Цимбал, В. В. Шемчук, І. М. Шопіна, О. О. Шумейко та інші. Їхні праці заклали методологічне підґрунтя досліджень у сфері інформаційної безпеки та стали базою для подальших наукових пошуків.

Особливе місце посідають дослідження, присвячені осмисленню феномену зовнішнього впливу, а також проблемам виявлення та протидії такій діяльності. Ці питання аналізували Д. В. Дубов, Е. А. Гугнін, І. В. Корецька, І. В. Матвєєнко, Р. В. Шутов, а також зарубіжні дослідники – М. Діккаш, К. Мішель та інші.

Окремий блок наукових напрацювань, що має безпосереднє значення для цього дослідження, становлять праці вчених у сфері державного та публічного управління. Зокрема, ці питання досліджували О. Ф. Константінов, В. С. Куйбіда, В. В. Мамонова, О. А. Машков, А. Ф. Мельник, Р. С. Мельник, Б. Б. Мельниченко, О. В. Михайловська, Н. Р. Нижник, О. Ю. Оболенський, Н. І. Обушна, Н. В. Філіпова, І. І. Фуртак, Л. С. Ладонько, а також зарубіжні науковці К. Поллітт, Г. Букарт та інші. Їхні праці дали змогу поглянути на публічне управління як на складну багаторівневу систему, що поєднує вертикальні владно-ієрархічні та горизонтальні мережеві взаємодії, у межах якої відбувається формування та реалізація управлінських рішень.

Теоретико-правову основу дисертаційного дослідження становлять праці вчених із теорії держави і права, конституційного та адміністративного права: В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, В. В. Галунько, О. В. Зайчук, Є. В. Кобко, А. М. Колодій, Ю. Д. Кунєв, Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвєєва, О. І. Остапенко, О. Ф. Скакун. Їхні напрацювання формують фундаментальні засади для розкриття адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки України.

Узагальнюючи, можна констатувати, що наукова література відображає багатогранність досліджуваної проблематики: від загальнотеоретичних підходів до інформаційної безпеки та публічного управління до практичних аспектів протидії зовнішньому впливу на публічне управління.

Водночас наявні напрацювання не забезпечують комплексного наукового осмислення адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки у контексті протидії зовнішньому впливу на публічне управління, що зумовлює актуальність цього дисертаційного дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано в межах держбюджетних (кафедральних) науково-дослідних робіт на теми:

– «Забезпечення конституційних прав громадян в контексті конвенційних зобов'язань України» (державний реєстраційний номер 011U103091), № 71/13.01.02;

– «Людиноцентричність публічного права України» (державний реєстраційний номер 0124U003363), № 53-2022/13.01.02.

Особистий внесок здобувача у виконання зазначених тем полягає у теоретичному обґрунтуванні засад адміністративно-правової протидії зовнішньому впливу як необхідної умови захисту інформаційних прав громадян та забезпечення людиноцентричного вектору публічного управління.

3. Мета й завдання дослідження. *Метою дисертаційного дослідження* є обґрунтування теоретичних положень і підходів до вироблення практичних пропозицій щодо вдосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки України в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення низки взаємопов'язаних завдань:

проаналізувати та систематизувати наукові підходи до розуміння інформаційної безпеки держави;

розкрити сутність та структуру адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки держави;

дослідити теоретико-правову природу зовнішнього впливу на публічне управління як специфічної загрози інформаційній безпеці держави;

проаналізувати сучасний стан нормативно-правового забезпечення інформаційної безпеки України в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління;

дослідити систему суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки України в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління;

здійснити порівняльно-правовий аналіз досвіду іноземних держав щодо протидії зовнішньому впливу на публічне управління та виокремити релевантні елементи для можливого нормативного та інституційного запозичення в Україні;

розробити та науково обґрунтувати формалізований адміністративно-правовий алгоритм ідентифікації афілійованості та ризиків зовнішнього впливу на публічне

управління;

обґрунтувати наукові та нормативно-правові підходи до вдосконалення адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки України в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління.

4. Об'єктом дослідження є публічно-правові відносини у сфері забезпечення інформаційної безпеки України.

5. Предметом дослідження є адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки України.

6. Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становлять загальнофілософські, загальнонаукові, спеціально-юридичні та міждисциплінарні методи пізнання, використання яких зумовлене метою та завданнями дисертаційної роботи.

Загальнофілософським підґрунтям виступає *діалектичний метод* (1.1, 1.3), що забезпечив дослідження інформаційної безпеки як динамічної системи та дав змогу виявити закономірності трансформації зовнішнього впливу у приховані механізми деформації управлінських процесів. *Принцип системності* (1.2, 2.2, 3.2) використано для обґрунтування п'ятикомпонентної структури адміністративно-правового механізму як цілісної підсистеми державного управління. *Принцип сходження від абстрактного до конкретного* (1.3, 3.1) застосовано для розкриття змісту феномену «зовнішнього впливу» та розробки формалізованого алгоритму його ідентифікації.

Серед загальнонаукових методів застосовано: *гносеологічний* (1.1, 1.2, 1.3) – для формування авторських дефініцій «інформаційна безпека держави», «адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки держави», «суверенітет публічного управління», «іноземний суб'єкт» та «афілійований суб'єкт»; *аналіз та синтез* (2.1, 3.2) – для виявлення дефектів нормативного регулювання та розробки положень спеціального Закону України «Про протидію зовнішньому впливу на публічне управління»; *індукцію та дедукцію* (усі розділи) – для переходу від аналізу вразливості «горизонтального виміру» управління до теоретичних узагальнень щодо загроз суверенітету України в публічному управлінні; *структурно-функціональний метод* (2.2) – для диференціації суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки на п'ять взаємопов'язаних функціональних підсистем.

До спеціально-юридичних методів віднесено: *формально-юридичний* (2.1, 3.1) – для аналізу змісту правових норм та побудови матричної моделі ризик-скорингу на основі індикаторів афілійованості; *метод юридичної інтерпретації* (1.2, 2.2) – для з'ясування обсягу компетенції суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки у межах їхнього адміністративно-правового статусу; *порівняльно-правовий метод* (2.3) – для критичного аналізу іноземного досвіду та обґрунтування гібридної моделі протидії зовнішньому впливу, релевантної для України.

Серед міждисциплінарних методів застосовано: *історико-правовий* (2.1) – для дослідження еволюції національних нормативних ініціатив та причин їхньої попередньої неефективності; *математичне моделювання та експертне оцінювання* (3.1) – для

розрахунку інтегрального показника ризику *(IR)* та визначення вагових коефіцієнтів критеріїв значущості зовнішнього впливу із застосуванням коефіцієнта конкордації Кендалла.

Комплексне застосування зазначених методів забезпечило досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження у їх логічній та структурній взаємопов'язаності.

7. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є комплексним науковим дослідженням, у якому системно досліджено адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки держави в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління. У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень, рекомендацій і висновків, зокрема:

уперше:

запропоновано п'ятикомпонентну структуру адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки держави, яка, на відміну від традиційних трикомпонентних моделей, включає нормативно-правовий, інституційно-координаційний, інформаційно-аналітичний, процедурно-контрольний та комунікаційно-превентивний блоки як взаємопов'язані процедурні фільтри ідентифікації загроз;

розроблено алгоритм ідентифікації прихованої афілійованості, що базується на методі ризик-скорингу та розрахунку інтегрального показника ризику *(IR)*. Це дозволяє перевести оцінку загроз із суб'єктивної площини в об'єктивну матричну модель;

удосконалено:

методологічні підходи до розуміння інформаційної безпеки через виокремлення комплексного (комбінованого) підходу, що інтегрує правові, технічні та соціально-психологічні виміри;

порівняльно-правовий аналіз іноземних моделей протидії зовнішньому впливу, на основі чого обґрунтовано гібридну модель для України, яка синтезує досвід Французької Республіки (у частині цифрового моніторингу), Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (щодо рівнів реєстрації), а також Канади, Литви та Фінляндії (у частині інституційної стійкості та прозорості);

теоретично обґрунтовано роль судового контролю як ключового елемента адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки, що забезпечує трансформацію заходів реагування з каральних у превентивні та гарантує їх легітимність;

дістали подальшого розвитку:

концепція архітектоніки системи публічного управління як дуалістичної структури, що поєднує вертикальне ієрархічне ядро та горизонтальний мережевий контур;

класифікація суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки України в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління, які диференційовані за п'ятьма функціональними підсистемами (стратегічно-координаційна, оперативно-виконавча, контрольно-аналітична, гуманітарно-комунікаційна та громадсько-експертна);

наукове обґрунтування створення Центру протидії зовнішньому впливу як спеціального органу, наділеного повноваженнями з верифікації ризиків та ведення Реєстру афілійованих суб'єктів.

8. Теоретичне значення. Дисертація містить наукові положення, нові науково

обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, що мають істотне значення в юридичній сфері та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження полягає у застосуванні розробленого адміністративно-правового механізму для зміцнення інформаційної безпеки та захисту процесів публічного управління від зовнішнього впливу.

Розроблені процедури та правові механізми спрямовані на забезпечення інформаційної безпеки України в аспекті протидії зовнішньому впливу на публічне управління у діяльності:

- Головного оперативного управління Генерального штабу Збройних Сил України під час розробки у 2025 році проєкту Доктрини «Інформаційні операції» (акт про впровадження № 304/9 від 01.01.2026);

- кафедри військового права Військово-юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого при викладанні навчальної дисципліни «Правові основи інформаційної безпеки у воєнній сфері» (довідка про впровадження від 23.02.2026).

10. Особистий внесок здобувача. Дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно з використанням теоретичних напрацювань вітчизняних і зарубіжних учених у сфері адміністративного права, національної (інформаційної) безпеки та державного управління. Наукові положення, висновки й пропозиції ґрунтуються на власних результатах автора. На всі використані в роботі ідеї та результати інших дослідників здійснено належні посилання.

11. Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження були оприлюднені на міжнародних наукових і науково-практичних конференціях, науково-методичних семінарах, зокрема: «Права людини в епоху цифрових трансформацій» (м. Київ, 2022), «Development of Scientific Space in the Context of Global Changes» (м. Рига, Латвія, 2022), «Modern Science: Global Trends, Technologies and Innovations» (м. Рига, Латвія, 2023), «Забезпечення стійкості системи публічної влади та управління в умовах спеціальних адміністративно-правових режимів та відновлення України» (м. Одеса, 2024), «Science in the context of current challenges: from theory to practice» (м. Рига, Латвія, 2025); «Інформаційні війни: перспективи правової протидії» (м. Київ, 2021), «Правове забезпечення інформаційної безпеки: стан та перспективи розвитку» (м. Київ, 2021), «Верховенство права: теорія і практика в умовах сучасних світових викликів» (м. Київ, 2025).

12. Публікації. Основні наукові результати дисертації висвітлено у 9 публікаціях, з яких: 4 публікації у фахових виданнях України та 5 тез доповідей на конференціях різного рівня.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Калетнік В. В. Теоретичні аспекти удосконалення національного законодавства в контексті протидії деструктивній діяльності агентів впливу. *Наукові*

праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». 2020. Вип. 56 (№ 3). С. 81–88. URL: https://doi.org/10.18372/2307-9061.56.14895.

2. Калетнік В. В. Сучасний стан адміністративно-правового забезпечення інформаційної безпеки в Україні: теоретико-правовий аналіз. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2021. Вип. 59 (№ 2). С. 70–77. URL: https://doi.org/10.18372/2307-9061.59.15597.

3. Калетнік В. В. Інформаційна безпека як система суспільних відносин і об'єкт правової охорони. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2022. Вип. 65 (№ 4). С. 72–79. URL: https://doi.org/10.18372/2307-9061.65.17042.

4. Калетнік В. В. Аналіз національного законодавства в контексті протидії діяльності агентів впливу як одного з методів прихованого лобіювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2024. Вип. 84 (№ 3). С. 115–124. URL: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.3.18.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

5. Калетнік В. В. Захист прав, свобод і безпеки людини в умовах діджиталізації. *Права людини в епоху цифрових трансформацій* : матеріали XII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 лют. 2022 р. / Нац. авіац. ун-т. Київ, 2022. С. 166–169. URL: https://ocs.nau.edu.ua/index.php/TL/conference/paper/view/10998/8634.

6. Калетнік В. В. Аналіз деструктивної діяльності агентів впливу в умовах широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України. *Development of Scientific Space in the Context of Global Changes* : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Рига (Латвія), 25–26 лист. 2022 р. / Publishing House «Baltija Publishing». Рига, 2022. С. 10–13. ISBN 978-9934-26-256-2. URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-256-2-3.

7. Калетнік В. В. Вплив деструктивної діяльності агентів впливу на національну безпеку держави. *Modern Science: Global Trends, Technologies and Innovations* : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Рига (Латвія), 20–21 жовт. 2023 р. / Publishing House «Baltija Publishing». Рига, 2023. С. 15–19. ISBN 978-9934-26-354-5. URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-354-5-5.

8. Калетнік В. В. Поняття і характеристика адміністративно-правового механізму забезпечення інформаційної безпеки України. *Забезпечення стійкості системи публічної влади та управління в умовах спеціальних адміністративно-правових режимів та відновлення України* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 17 трав. 2024 р. / Одеська політехніка. Одеса, 2024. С. 480–483. ISBN 978-80-225-5151-9.

9. Калетнік В. В. Заходи антиукраїнського інформаційного впливу Російської Федерації: механізми, наративи, протидія. *Science in the context of current challenges: from theory to practice* : тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Рига (Латвія), 9-10 трав. 2025 р. / Publishing House «Baltija Publishing». Рига, 2025. С. 88–92. ISBN 978-9934-26-568-6. URL: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-568-6-25.

13. Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох

розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 232 сторінки, із них 147 сторінок основного тексту. Робота містить 8 додатків. Список використаних джерел налічує 200 найменувань.

14. Характеристика особистості здобувача. Під час підготовки дисертаційної роботи В.В. Калетнік проявив себе як творчий дослідник і науковець, здатний самостійно на високому науково-методичному рівні вирішувати наукові та практичні завдання. Повною мірою володіє сучасними методами аналізу, має належний рівень теоретичної та практичної підготовки.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури. Текст дисертації викладено грамотною мовою, логічно та послідовно. Матеріали дослідження викладені з дотриманням вимог наукового стилю. Матеріали дослідження оформлені у відповідності до вимог Міністерства освіти і науки України.

16. Відповідність принципам академічної доброчесності. Дисертація не містить необґрунтованих запозичень та плагіату. У роботі дотримано правила посилання на джерела інформації у випадку використання підходів, положень, тверджень, відомостей. Надано достовірну інформацію про результати досліджень, джерела використаної інформації.

17. Рецензенти рекомендують: Відповідно до **пп. 15, 16** Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44**, *пропонується такий склад разової ради:***

Голова ради:

Кунєв Юрій Дем'янович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ;

Рецензент:

Макеєва Олена Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ;

Офіційні опоненти:

Шопіна Ірина Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ;

Заярний Олег Анатолійович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Лисеюк Андрій Миколайович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри фінансово-економічної безпеки Навчального-наукового гуманітарного інституту Національної академії Служби безпеки України.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача Калетніка Василя Васильовича (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Калетніка Василя Васильовича і

повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Калетніка Василя Васильовича на тему: «Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки України».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Калетніка Василя Васильовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу «Адміністративно-правовий механізм забезпечення інформаційної безпеки України», подану Калетніком Василем Васильовичем на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

4. Рекомендувати Вченій раді КАІ клопотати про призначення:

Головою спеціалізованої вченої ради:

Кунєва Юрія Дем'яновича, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ;

Рецензентом:

Макеєву Олену Миколаївну, кандидата юридичних наук, доцента, завідувача кафедри теорії держави і права, конституційного та адміністративного права Факультету права та міжнародних відносин КАІ;

Офіційними опонентами:

Шопіну Ірину Миколаївну, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри адміністративно-правових дисциплін Львівського державного університету внутрішніх справ;

Заярного Олега Анатолійовича, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Лисеюка Андрія Миколайовича, кандидата юридичних наук, доцента, професора кафедри фінансово-економічної безпеки Навчального-наукового гуманітарного інституту Національної академії Служби безпеки України.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Калетнік Василя Васильовича:

«за» – 10

«проти» – немає

«утримались» – немає

Головуюча на засіданні:
завідувач кафедри теорії держави і права,
конституційного та адміністративного
права КАІ,
кандидат юридичних наук, доцент Олена МАКЄЄВА

Секретар засідання:
професор кафедри теорії держави і права,
конституційного та адміністративного
права КАІ,
кандидат історичних наук, доцент Світлана ГОЛОВКО

ПОГОДЖЕНО:
проректор з наукових досліджень та
трансферу технологій КАІ,
доктор технічних наук, професор Сергій ГНАТЮК